

CATALUNYA

REVISTA SETMANAL

Montaner, núm. 22. ♦ Número solt, 25 cts; -1' any 10 ptes.; trim. 3 ptes. - Estranger, 15 ptes. 1' any.

Any VII

Barcelona 6 Desembre de 1913

Núm. 318

SUMARI

Incomprensió.

Expansions. - Consells a un neò-

fit. - Per a X..., per F. LLIURAT.

Confidencial, per JOSEP LLEONART.

D'Art

Tradicció d'Art Nacional a Catalunya, per MARTÍ CASANOVAS.

Sonets de Shakespeare. (Trad. M. MORERA I GALICIA).

Per què hem de fer sport? - Conferència donada al Centre Econòmic de Cassà de la Selva al dia 30 Novembre de 1913, per JOSEP ELÍAS I JUNCOSA.

El Teatre d'infants a l'Apolo? per MARTÍ SERRA.

El Doctor Laguarda.

Pascal i el temps present, per EMI-LE BOUTROUX. (Acabarà).

El Revisor. - Comèdia en cinc actes de Nicolai V. Gogol. (Trad. C. R. B.)

Informació

En el Col·legi d'Advocats.

Per l'obra d'En Joaquim Torres-Garcia.

Acaba de sortir

DRET CATALA

Obra nova

Qüestions Civils, estudiades segons nostre Dret per Lluís de Peguera, extractades per Francesc Maspons i Anglèsell.

Extracte de la doctrina civil de Peguera anotat amb la Jurisprudència catalana.

Incomprensió

«Un dia, porque un hombre político quiere estimular la autonomía de los Concejos, para asentar sobre ella la autonomía de las provincias y engendrar poderosas mancomunidades, se le llama iluso y ¡separatista! Pero al día siguiente, los mismos vociferadores dicen tranquilamente que han caído de su burro, y que sin necesidad de enseñar a vivir a los Municipios y a las provincias, están dispuestos a resucitar desde las columnas de la *Gaceta*, por el conjuro de un real decreto, las viejas nacionalidades ibéricas, a base de un sentimentalismo lírico»...

Qui ha escrit això no hà molt, a un de sos articles en defensa d'En Maura publicats damunt *La Vanguardia*, és don Angel Ossorio i Gallardo, bon amic de Catalunya, però cegat aquest cop, com tants mauristes, per la fascinació exclusiva i absorbent que exerceix sobre de ells la figura del ex-quefe del partit conservador, i impossibilitat de comprendre el més essencial del nostre nacionalisme, per no saber-se situar en el veritable punt de vista.

Ja En López Picó ho observava amb molta justesa en un de sos reporteratges literaris, publicats a *La Veu* i reproduït en aquestes pàgines, sobre el llibre del Sr. Ossorio i Gallardo «Historia del pensamiento político catalán durante la guerra de España con la república francesa (1793-1795)» El Sr. Ossorio ho veu tot menys la realitat nacional catalana. Y això mateix passa a molts, si no a quasi tots els amics de Catalunya formats espiritualment enfora d'ella. Un prejudici indestructible, malgrat tota la força de llur simpatia, els pesa damunt l'esperit: el prejudici de una unitat nacional espanyola arbitrariament entesa, suma, diríem, de mitjos valors regionals, un dels quals correspondria a Catalunya, a la nostra *patria chica*. D'aquí vé, d'aquesta manera equivocada d'enfocar-

nos, que castellans i catalans ens arribem a estimar sovint, però rares vegades a entendre.

Aquesta revelació sobtada de la pluralitat nacional dels pobles ibèrics, aquesta riquesa múltiple de vida, els desconcerta i vagament els molesta. Sentint tocar la realitat contra els preconceptes, se tanquen dins aquests últims per defensar-se d'ella. Això és molt humà, però lamentable. Així laboren ells per la conservació d'una Espanya esquifida que requireix la disminució de sos components, mentre nosaltres ho fem per una gran Iberia, qui suposa el desplegament i la florida magnífica de tres o quatre genis nacionals.

Que aquí n'hi hà un de ben viu i de ben auctòcton, no ho posarà en dupte certament aquell que's miri Catalunya per primera volta, amb ulls ingenus. Ulls d'infant i de poeta són els qui hi veuen clar en aquestes coses. El maurisme emperò és quelcom de *formal* i de massa entenimentat; quelcom de pregonament refractari a la poesia, als «sentimentalismos líricos». Justament d'això és que li falta un raig. Justament rau en la manca de suc cordial, d'ensomni, d'ideal, en una paraula, la seva infeconditat. Voleu rés més apagat, més trist, més exent de joventut que una «juventud conservadora»? Algú qui estimava En Maura s'ha queixat de que no el seguissim els catalanistes. Millor hauria fet queixant-se de que ell no'ns seguís amb el cor a nosaltres: una mica de follia, d'infantilisme, de «sentimentalismo lírico» l'haurien redimit potser dels seus defectes, sense fer-li perdre cap de les seves grans qualitats. Vull dir de la nostra follia, del nostre infantilisme, del nostre «sentimentalismo lírico», manifestació de l'ànima popular, de l'entusiasme nacional, és a dir, de ço que no hi hà en lloc d'Espanya sinó aquí. Perquè n'hi hà un altre de «sentimentalis-

mo lírico», i del propiament dit, que no traspua amb poca abundància pels discursos, i telegrams mauristes, fent bona lliga amb llur eixutíssima i poc clàssica retòrica...

Que'l desdeny de la poesia viva se tradueix sempre en un culte a la retòrica morta; el desdeny del viu sentiment de patria, en una buida retòrica patriòtica.

Es a base d'un viu sentiment de pa-

tria.— parlem amb propietat,—que resuciten per sí soles les antigues nacionalitats ibèriques, al menys la nostra, enterada abans d'hora en aquestes columnes de la *Gaceta* aon ara volem simplement que se reconegui la seva nova vida

RON BACARDI

Expansions

Consells a un neòfit

Per a X...

Mentres els músics tocaven, a cau d'orella'm digueren: — «... sentit allà entre'ls arbres, no fóra potser més bonic?...»

No, vos contestaré avui; no fóra pas més bonic: *fóra un'altra cosa!*

Els vostres mots, amic, susciten, una vegada més, un ben considerable enfilall de observacions.

Vaig a oferir-vos-en algunes.

Es sempre plaer, viu plaer, ço que en nosaltres desperten les coses belles: però aneu en compte, amic, aneu en compte; i, quan escolteu, quan llegiu o quan contempleu, en fi, qualque cosa bella, no oblideu pas el següent: que, a més de sentits, (*conductors* subtilíssims...), tenim esperit...

Ara bé: quan me diguéreu: «... sentit allà entre'ls arbres, no fóra potser més bonic?...» ho oblidàreu, tal volta...

Sí, no ignoro pas (i vos, amic, no ho ignoreu pas tampoc), que certs músics contemporanis somniaven precisament això: en prescindir de l'idea, de la forma, de la *materia*, m'atreviré a dir... I un art va sorgint (ja endevineu qual vull dir), que, com vos sabeu, s'adreça sols als sentits... (1).

A l'evocar, doncs, mentre els músics tocaven, aquell paisatge amic, anaveu, per tant, més a l'hora de ço que certament pensàveu... Car la vostra pregunta (jo vos ho ben assegur-ho), no era pas filla, no, del desig vostre, ben fonament sentit, de millor entendre aquella música, de més intimar amb ella i de ben capir, en un mot, el seu més abscondit i pregón sentit; volíeu, més aviat, servir-vos d'ella, crec jo, per a gustar-la (amb l'ajuda d'un ambient que us és ben car), amb els sentits principalment... I jo us

(1) El darrer comentador de Debussy (Daniel Chennetière), després d'haver escrit que'ls clàssics i, sobretot, els romàntics s'havien *servit*, si aixís podem expressar-nos, dels sentiments i de les passions humanes, afegeix: «Debussy ha canviat l'objecte de la música, sa inspiració. Amb Debussy, la música esdevé simbòlica. El simbolisme representa l'adveniment de la sensació dins l'art.»

endevino ja, els ulls mig closos, demanant als arbres, a la música... ço que exigiu, per exemple, d'un perfum preferit...

Me plau citar-vos, are, aquests mots de Eduard Hanslick:

«Sentats en llurs sillons i mig endormiscats—deia el conegut crític, referint-se a certs *amateurs*,—aquests aficionats se deixen atraure, breçar per la música, en lloc de ben considerar-la cara a cara i amb fermesa. La progressió o la disminució dels sons, tant aviat joiosos com agitats o tímids, els proporciona una sensació indefinida. I són tant ignocents, que s'imaginen que aquella sensació és purament estètica. Constitueixen el públic més fàcil de contentar. Són també els que més condicions reuneixen per a desacreditar la música. El caràcter intel·ligent del plaer estètic no pot pas revelar-se a la llur faisó d'escoltar: un bon cigar, un plat delicat, un bany tebi els produeixen un efecte anàleg, sense que ells ho dubtin, al d'una simfonia».

Tant de bò, caríssim, que no li donessiu mai raó, a l'Eduard Hanslick, car... *no la tenia!*

Hi hà,—vull dir-vos encara,—una relació extremadament íntima entre l'obra d'art i el lloc pel qual fou creada. Treieu-la d'aquell lloc i la desnaturalitzareu: li fareu fer *un altre cara*; farà semblant de dir *altres coses!*...

Algún exemple vos farà, crec jo, ben clarament comprendre ço que voldria que entenguessiu bé.

Voleu venir, mentalment, en qualque plaça empordanesa?

Es dia de gran festa. Arreu de la plaça, això: gent, rialles, moviment, crits (*mots*, vull dir...) Aquí, algú cap nu de dona. Més enllà, alguna clapa roja... Emprò, veu-aquí que'l fluviol refila... Tot seguit, els cercles s'inicien, s'aixamplen, s'engrandeixen... i, ja és un fet: ja ballen!

Ara bé: aquella mateixa gent que tant seriosament dançava, *comptava, vivia...* vos l'imagineu, amic, (amb els mateixos trajes, amb les mateixes... mans — fermes, colrades, nuoses — i amb els mateixos... clatells ben sanament besats pel sol)... dançant, comptant... dins qualque saló de Versailles?

Però encara hi hà més: vos heu fixat, amic, en el sò, originalíssim, d'aquell aplec d'instruments que'n diuen copla? Es ben agradós, no és veritat? i l'espiguet de la *tenora*, ben plaent... Doncs bé: col·loqueu tot allò en un lloc tancat, en un lloc reduït... i ja sabreu ço que és patir!

Un altre exemple:

Heu sentit, amic, allà a trenc d'auba (i entre'ls arbres, precisament), el xarroteig d'algún ocell? Al lluny (i vaig a evocar un record), la boirina ho amaga tot. Prop vostre tot és silenci. Assaboriu el goig de *sentir* el lloc, d'*entendre* l'hora... i, tot d'una, algú artista alat vos obsequia. I l'escolteu!

Pregunto jo ara: és que, quan des de casa vostre oi, a voltes, (mentres llegiu, penseu, *viviu*)... el cridaner canari (del pis de sota o del pis de sobre, tant se val!) és que, en aital dolç (?) moment, sentiu, amic, un plaer ben semblant al fruit allà al bosc?

Hem d'observar, en fi, tot escoltant, les lleis (car en són unes!) d'una certa *perspectiva* (perspectiva subjectiva). Jo he sentit, com tothom, cançons de Schumann, per exemple, en un lloc reduït, íntim, entre poquets amics; n'he sentit, després, en més d'una gran sala; i, *des de lluny*, al camp, mentre vagava, he oït també, més d'un cop, bocinets de cançó!... En el primer cas, he gustat *tot el lied*; en el segon cas, *una part del lied*; en el tercer cas... la flaira, tant solament, del *lied!*

M'enteneu?

I jo voldria, caríssim, que de tot ço que he dit n'extraguessiu això:

No feu mai dir a les coses sinó ço que volen dir. Escolteu ço que elles diuen... i tal com vo ho diuen. *Respecteu-les*, en fi, i ameu-les *com elles són*, com elles han volgut ésser, i tal com s'entreguen a vos, ben gentilment. Que l'obra d'art, en un mot, no sigui jamai, per vos, senzill pretext de somniar *curiositats!*

F. LLIURAT

C. Riba Bracons

Les Bucòliques de Virgili

Se troben de venda a la Llibreria d'Alfred Verdager i a la nostra Administració

Preu: 2 pessetes

CONFIDENCIAL

Perquè al comentar jo un escrit teu vares entendre que tàcitament et donava la qualificació de moralista, gairebé te'n sents ofès i dius que algú dia provaràs que ets apte per a ben diferenta empresa. Com és que al pensar en els moralistes no més remembreres els que pobrament han usurpat aquest títol?

En l'escrúpol, en la mena de rezel de'l que vares dir ahir, en l'afany de ser demà alguna cosa diferenta, que s'amaguen en el teu enuig, no fas sinó corroborar, precisament, la qualificació de moralista que devia encloure's en el meu comentari.

Sí; el teu afany de fer anar pel bon camí diferents coses és la teva ànima de moralista, de la que no et despendries ni devenint financier, ni devenint ministre. I fins crec que d'aqueixa condició del teu esperit t'han de venir les teves victories i potser els honrosos fracassos. El dia que tant se te'n dongués del camí que segueixen les coses de la teva ciutat, en l'ordre dels negocis o en l'ordre moral, és el mateix, el dia que t'haguessis *assentat*, usurpant el verb, i les coses de fóra la teva individualitat et tinguessin poc interès, i no freturessis la Bíblia sortint de l'Inventari, allavors esborrariem el tàcit calificatiu de moralista que gairebé va ofendre't.

Altrament, suposant i tot que no ho fossis per condició vital sinó per via d'estudi i especulació, no caldria avergonyir-te del calificatiu tampoc, ja que la corrent filosòfica vindria amb tu. Un home que pot dir-ho ha dit per a aquells que tenen prou coneixements per pendre's el món com un vast procés filosòfic, que avui Pascal torna a actualitzar-se i devé *una part de la nostra consciència*. I què era Pascal sinó un moralista, tant bell punt es movia a pensar? La aiga que de nadó li vessaren al cap a la pica de Paray-le-Monial, l'hi va filtrar la gracia fins als darrers replers del cervell, i, no sense lluites amb l'esperit de la dissolució, la seva obra surt a flor del món filosòfic amarada de la gracia cristiana moralitzadora.

Però, no solament estàs mig ofès perquè has entès que't calificava de moralista, sinó que veient-hi envolt un càrrec d'ànima freda, m'obres el cor i, amb una franquesa que no sé com estimar, m'exposes les borrasques del teu esperit i els seus dolors, perquè no't tingui per ànima freda. No ho he pensat mai! I em semblava que dient en el meu comentari que hi hà en tu un afany vitan de fer-ho anar tot pel bon camí, ja entendries que no't tenia per passiu.

Sofreix, doncs, que't califiquin de moralista. En quant a les grosses tempestats que's congrien en tu del contacte amb el món, crec que són més grosses en tu que no

pas en elles mateixes. Crec, però, que existeixen, i voldria amb això minvar-te el dolor, que és cosa que sol passar que solsament de donar la raó als nostres planys ja ens n'absorbeixen una bona quantitat de fel, tant és el que vivim de la simpatia. Ara, del teu dolor, sabs que'n penso? que és un excés de vida. Oidà! Una vegada, era quan els arbres enraonaven, o els homes es creien sentir la veu dels arbres, n'hi havia ún tot gemat de fulles que's planyia:—Quin món tant ombríu!—I l'ombra era l'esplet de la seva propia sava esclatant en fulles. Però això no més ho veien els que no estaven lligats amb les seves arrels i podien pujar al collet per a mirar-ne la copa o baixar a pendre-li la fresca ombrosa. Tu, quan m'exposes les teves borrasques, em fas pensar en aquest arbre; crec, fins a cert punt, en els teus dolors, i te'n dono la enhorabona perquè són de la llei que són.

Es tant de la joventut el no voler semblar el que s'és per por d'unes grans responsabilitats, el tèmer que corrent a la feina de l'un camp, a l'altre li passarà el temps

del conreu, i el creure's posseït dels torments dels altres, i la por de que si'ns mostrem ardents ens titllin els frets, i al contrari!... En tot poema de sana joventut tindrà d'haver-hi aqueixos atributs.

Però tu, deixa pujar la sava i aguanta la borrasca.

Em recordo d'una inscripció que hi hà a l'ombra de la Catedral de Toledo sobre la llosa que tapa les despulles, em sembla molt, d'un alt prelat. El que tinc ben present que la inscripció és una llarga llista de títols de prestigi i saviesa, i abaix de tot de la corrúa, tirant-hi com un vel que deu voler ser de responsabilitat i humilitat sobre les grandeses, hi han dugues paraules finals: HOMO TAMEN. Doncs, bé, amic, que aquest home que viu, encara com a professió íntima al fondo de totes les altres, siga el teu cultiu més escrupulós. Moralista... Negociant... Catedràtic...? tot és igual: HOMO TAMEN. Però que aqueixa professió d'home dongui la grandesa a les demés i cap d'elles hagi de mirar com una vergonya aquest títol d'home. I si viu entre dolors, què hi farà? Es cosa que pertany a la professió.

JOSEP LLEONART

D'ART

Tradició d'Art Nacional a Catalunya

Si avui, en aquest moment de renaixença nostra, visqués i en participés en Casellas, el dels ardents entusiasmes, veuria com és ell la plasmació esplendorosa i viventa del nostre esperit nacional; i diria ser acomplert el contingut tot doctrinal d'aquella seva frase, que és en sí tot un ideal, i que amb oportunitat exquisida, des de «La Veu de Catalunya» en Morató ens remembra: l'art és la Nació. I particularitzant i senyalant l'actuar del moment nostre de renaixença artística, podria en Casellas dir que a Catalunya aixís és, perquè nostre art, és realment bategant i manifestat en l'esperit nacional de la Catalunya nostra, com proclamació viva de les seves ansies i impuls de renaixença nacional.

L'art deu manifestar i assolir formes socials, ser-ne d'elles expressió viva i latent; ell deu ser la plasmació de l'esperit col·lectiu, bellament dignificat, intel·lectualitzat, fet clàssic, que és d'ell fer-ne patrimoni i manifestació eternal. I ço és el que nostre art de renaixença nacional és i expressa a Catalunya; d'aquest moment i vida d'ella, d'aquest alçament de reivindicació del seu ésser, n'és l'art nostre esplendent i alterosa

formació; és ell la cristallització del nostre esperit nacional, guiat i menat per les ansies totes de la nostra ascendència col·lectiva.

L'art és la Nació; l'art és de l'esperit nacional de un poble, recollir-ne la forma en que ell es manifesta, recollir-ne el seu pensament i eternitzar-lo en alta vivificació. Ço és l'art; i d'aquesta vivificació alterosa del seu pensament, Catalunya n'era mancada i en sentia l'anyorança; perquè quan ella en la seva plenitud nacional mig-eval, hauria de l'art pogut fer-ne manifestació de la seva formosor i poixança creadora, expressava i era aquell, no la vida de la nacionalitat, sinó l'impuls de la fé cristiana. I la florida del seu art, no fou per a Catalunya, creació nacional, Catalana, i sí sols adaptació i entronització del'element estranger, a l'element i poixança de la cultura nostra. I quan la vinguda del Renaixement feia esperar per a Catalunya, amparada en la Tradició Clàssica del seu terrer, esplendorosa formosor, ella caigué i fou sumida en la tasca de reconstrucció interna, de que avui floreixent i esplendorosa desperta, amb nous impuls de creació i poixança.

Sols avui, darrera i amb aquestes ener-

gies que la obra catalaníssima del nostre Torres-García desperta, és que en ella s'ha acomplert la creació de un seu art nacional; ell manifesta de Catalunya l'essenciació del seu moment col·lectiu, la plasmació d'aquest moment i batejar de les seves energies totes. I és que en Torres-García ha sigut per l'afirmació de çó que és plenament nacional i català, que ha assolit el representar-ne el seu esperit de col·lectivitat; ell ha vist en Catalunya una Cultura, i d'ella n'ha congriat i avui ens en manifesta en formes puríssimes, el seu esperit col·lectiu, la seva expressió superior. Torres-García, ha vist en Catalunya una Cultura; i no ha cercat com un mendicant, fora d'ella medi d'expressió per al seu art, sinó que d'ella, de l'esperit en que ella es manifesta, n'ha formulat aquest impuls de renaixença en que viu i en glaiteix tota la seva obra.

L'art és la Nació, nació és cultura; i l'art d'en Torres-García i amb ell i la seva obra, la d'aquesta joventut que s'arredoça a son entorn, n'és a Catalunya bella i fructosa manifestació. I expressant la cultura catalana, és ell catalaníssim: i és sumat a una Tradició, catalaníssima també, que fa perdurable el moment en que ella es manifesta, en penyora i testimoni de vida eterna.

Perquè al voler Torres-García fer per a Catalunya manifestació viva i eternal del seu moment, l'art que ell en manifestava devia sumar-se a una tradició; i no podia aquesta ésser la mig-aval, romàntica, que no és manifestació i fruit nacional; i sí la nostra Tradició Clàssica, bella i magnificient, i que per els pobles de la Unitat Llatina n'és el llevat i germe de la seva ulterior cultura nacional.

* * *

Les formacions de l'art són resultants de pobles i no d'èpoques; són formació nacional, no universal. Heusaquí un aforisme que de la frase del mestre Casellas podem desentrenyar-ne, i altres i altres que en encadenament i relació, ens menarien a formular una unitat de doctrina d'art.

I heusaquí també l'ideal, de que és fruit i resultant l'art nostre de renaixença, i l'obra d'en Torres-García: pervindre a la formació de l'art Nacional Català, per l'afirmació de l'esperit nacional de Catalunya: que sols per l'afirmació de çó que és nacional, podia l'art nostre assolir-ne el valor aquest. I aixís és com nosaltres hem vingut a fer deü i font creadora del nostre art un concepte i impuls de vida nacional; impuls que, en la Grecia Clàssica, en la lluita de les ciutats per l'hegemonia, en la lluita per la preponderancia espartana

o ateniense, creà la florida del Classicisme Hel·lènic, que avui veiem i estimem com cultura mare de la nostra, catalana i mediterrània.

L'art és la Nació; i Catalunya, al fer patrimoni de manifestació nacional el seu art de renaixença, que era d'ell ferne formació nacional, devia abdicar del record i tradició de l'art mig-aval, impulsat en la formació aquella, de un impuls universal en les formacions d'art.

Visqué Catalunya la vida esplendent del romànic; Santa Maria de Ripoll vos dirà com la nostra patria aimà i visqué el seu art. Mes alhora que a Catalunya, arrèu, el temple romànic, era bastit i elevàva's.—Tarragona, amb la seva Catedral vos dirà la esplendent formosor que a Catalunya alcançà la florida del gòtic: mes també arrèu, les agulles altives de les Catedrals, al parell que a Catalunya, s'alçaven, bella manifestació del foc que abrandava el món cristià.

I és que l'art manifestava arrèu el mateix foc d'ideal, en alta i bella manifestació; i arrèu baix formes úniques, perquè únic era l'ideal que l'impulsava, deia aquell. I el temple romànic, al igual que a Catalunya, era dreçat per la França i l'Itàlia; i les voltes gòtiques, al igual que en Catalunya, per Castella i l'Anglaterra s'alçaven altives. Çó que era universal amagava i postergava el qu'era nacional, avui font creadora del concepte i vida universal de nacionalitat.

Mancada era, doncs, Catalunya amb l'art Mig-Eval d'aquest llevat i impuls de formació de l'esperit nacional: i orfe de la vinguda del Renaixement, sembla ésser mancada d'una tradició d'art nacional, d'un art que fent a Catalunya centre i deü de vida, recollint el seu manament nacional, aletegés arreu l'impuls universal de la nostra raça.

Mes ell no manca: i nostra Patria pot dir que en ella l'esperit d'una Tradició Nacional existeix i perdura, perquè sempre, en el més íntim d'ella, en el sagrari de la raça, s'és servat com foc sagrat aquest llevat de Tradició que avui En Torres-García i tots cantem i exaltem.

Remontem i xifrem en l'Edat Mitja nostra pensa: i sabrem com mentres el temple—i dic sols ell, perquè era la suma de tota manifestació social, oficial,—era i vivia en l'esperit universal cristià, fora de tota Tradició i impuls nacional, ja la Tradició nostra era penyora del més pregón de l'art Nacional; i parella al temple, que cantava l'ideal cristià, l'obra popular, la casa, el més íntim i recòndit de l'art Nacional de Catalunya, era vivent en la més pura Tradició Clàs-

sica, en el record i evocació de la vila romana.

Aixís, mentres çó que responia i manifestava una idea i impuls universal, feia medi d'expressió en un art universal també, en el barbre del romànic, en la acritut realista del gòtic, l'art qu'era i vivia en la més íntima entranya de la raça, encarnava la Tradició Clàssica, pura, íntegra i mentres entre les grisors del Nord i la llum refulgent del nostre ambient, eren dreçades les altives agulles de les Catedrals gòtiques, en tots els pobles llatins l'obra popular conservava el llevat de Classicisme, que és l'esperit vivificador del seu art i cultura nacional.

Si nostre art vol alcançar plenitud, deu emplaçar-se en una Tradició que sigui per a ell manifestació inicial i primera en la seva ascensió de renaixença. I aquesta, per Catalunya, no és com hem vist la de les arts mig evals, sino el germe i llevat de la cultura llatina, la de tots els pobles que besa el mar de la nostra civilització.

Vejeu l'obra popular, mai influenciada per aquests ideals d'universalitat, que breçant l'art, el manifesta i encarna arreu baix formes úniques. Vejeu l'obra popular, que és fruit de la Terra, que viu i participa d'ella, del terror de la Nació, i sabreu com les cases d'obra popular italiana, son germanes parelles amb les nostres, aquestes cases que avui, com ahir i sempre, serven pur i noble, el llevat de Tradició. I aquesta obra popular vos dirà com la nostra és la Tradició Clàssica, qu'ella viu en el més íntim i pregón, en el recòndit del nostre ésser nacional.

Afirmem l'esperit nostre nacional, fem catalaníssim l'esperit del nostre art; mes complerta aquesta laboració, sumem aquesta Catalunya a la Tradició nostra, per a fer-hi complir aquesta funció que és impuls de la creació nostra, i que és *completar*.

Que si sols aportem al nostre art l'afirmació de el nacional i Català, devindria meçquina i sectaria la laboració nostra: i aquest art, que nostre esforç basteix i crea, deu ser aletejat per l'impuls d'universalitat, i deu ser vivificat per çó que és etern i perdurable en l'esperit de la nostra raça.

L'art és la Nació, diu Casellas; nosaltres avui, d'aquesta afirmació n'hem arrenat aquests aforismes. Altres i altres n'afegirem, que la tasca no és encara termenada, i resten filisteus per acusar al nostre Torres García de mancaament a unes correccions acadèmiques; i resta encar qui, sumit en el dolor de l'impotencia, vol deturar la formosor d'aquesta aubada d'Art Nacional a Catalunya.

MARTÍ CASANOVAS

SONETS DE SHAKESPEARE

XII

When I do count the clock that tells the time...

Quan compto els tocs que són del temps la mida,
i veig caure en la nit el jorn potent;
quan veig la violeta ja marcida,
i en cabells negres blanquejar l'argent;

quan els arbres superbs sens les fulles
que daven ombra en la xardô als remats;
i els verds de istiu, a feixos, fets despulles,
en un baiart, com per fossers, portats;

llavors ta gentilesa em fa pensâ
que'l torb del temps se l'endurà també,
puig, beutats i dolçors, tot se desfà
i es mor, de cara al nou encís que vé.

Contra la falç del temps no hi val ningú,
si no engendres qui et valgui al 'nar-te'n tu.

L

How heavy do I journey on the way...

Amb quanta de tristor vaig fent camí! ...
car a punt que a mon terme arribaré,
fins la pau del descans em voldrà dî:
«a... *tantes* hores lluny ets del teu bé».

Laç de sentí-m queixâ, el corcer que'm duu
va espaiet, amb mon pès i el de ma pena,
com si entengués que en allunyâ-s de tu
no hi té cap pressa el cavaller que'l mena.

Ni el pàs li aviva el ferro, que frisós
li clavo, a voltes, fent-li al ventre sang;
i ell sols respòn amb un renill penós,
que'm punxa més que l'esperó en son flanc,

car be em diu son gemec, en termes clâs:
ta pena és a davant, ton goig detràs.

LXI

Is it thy will thy image should keep open...

Es que ho vols que ta imatge em tingui alçades
les parpelles pesants tota la nit?
Es que'm vols trencâ els somnis amb forjades
ombres teves que augmentin mon neguit?

Es pot-ser l'esprit teu el que m'envies
des de tant lluny per espiar mos fets,
i poder contar bé tes gelosfes,
mes hores lletges, mos instants distrets?

Oh no! que ton amor no és pas tant gran;
és el meu qui'm fa estar amb l'ull obert;
és el meu qui mos somnis va trencant,
i em té com si vetllés, sempre despert!

I et vetllo, sí, mentres en vetlla tu,
de mí estàs lluny, i massa prop d'algú.

(1) Del llibre «Selecta de Sonets de Shakespeare», de pròxima publicació.

LXIV

When I have seen by Time's fell hand defaced...

Quan veig la mà del Temps com va desfent
ço que fou noble orgull d'edats ja en pau;
com grans murs esmicola i esbargeix,
i el bronzo etern fa de la mort esclau;

quan veig la famolenca mar pretendre
guanyar sobre la terra espai més gran,
i aigua endins com la terra es vol estendre,
i robant-se o perdent, tots dos lluitant;

quan veig que aixís va tot mudant fortuna,
i caure i perdre's la Fortuna ensems,
portat em sento a meditar, tot d'una,
que també mon amor me'l pendrà el Temps.

Pensâ això és una mort, puix fa plorar
tindre un bé que hom ja sab li han de llevar.

XCVII

How like a winter hath my absence been...

Quín hivern és estat per mi l'absència,
lluny de tu, goig de l'any que vola lleu!
Quant de fret que he patit! Quanta inclemència!
Quín desembre mes cruu per tot-arreu!

I no obstant, era estiu. La tardô entrava
plena i rodona amb son fruitâ exquisit,
fill dels besos d'abril, que ella portava
com viuda prenys de son difunt marit.

Però a mi'm semblà borda sa ufanía,
i una orfanera tants de fruits novells,
car ets tu el bon estiu i el goig del dia,
i sens tu resten muts fins els ocells,

o ho fan, si canten, amb el cor tant pres,
que tot s'esblaima com si el fret vingués.

CXXXVIII

When my love swears that she is made of truth...

Quan jura mon amor que m'és fidel,
li dic que ho crec — tot sapiguent que ment, —
perquè pensi que sóc un jovincel
que encar no té del món coneixement.

De veure'm pres per jove jo envanit,
quan lo hò de mos anys sab que és passat,
prenc per cert tot ço que ella m'ha mentit,
i així ni ella ni jo ens diem vritat.

Mes si ella no és lleal por què no ho diu?
I jo els anys meus per què no'ls dic? ... Per què?
Perquè l'amor sols d'apariencies viu,
i no és amic de contâ els anys que té.

Perxò jo mento an ella i ella a mí,
i les tares d'ambdós cobrim així.

Trad. M. MORERA I GALICIA

Per què hem de fer sport?

Conferència donada al Centre Econòmic de Cassà de la Selva
al dia 30 Novembre 1913

Senyores i senyors:

Plau-me en alt grau dirigir un respectuós saludo a n'aquest nombrós i escullit auditori, agraint-li per endavant l'haver compartit a la crida del Centre Econòmic, que m'ha fet l'honor d'oferir-me aquest lloc; perquè la seva sola presència prova quant s'interessa per un nou aspecte de cultura, i aquesta inquietut diu ja molt en favor seu al ensemps que'm confón, ja que la meua humil personalitat no mereix certament tant bell acoblament.

Es un tema aquest que m'ha portat aquí de la necessitat de fer sport, tant poc tractat, però al mateix temps és tant absolutament necessari preocupar-nos de la seva divulgació, que no he volgut deixar sense contesta el requeriment que m'ha vingut de vosaltres, perquè voldria amb els meus pobres coneixements d'aficionat, fer-vos capir quelcom dels trascendentals principis que vaig a exposar-vos.

Però'm cal, abans de tot, dir-vos que pot ésser molt bé que al costat de cites preses de l'història, d'aconteixements de la realitat de tots els moments, que potser vos faràn obrir els ulls sobre certes coses ocorregudes al món, vos faci algunes afirmacions que tal volta trobareu atrevides; però vos prec que reflexioneu un moment amb serenitat abans de jutjar-me, car això sols bastarà per a convencer-vos de la meua absoluta sinceritat.

Vos demano, doncs, un xic d'atenció i benvolença.

S'entén en termes generals per sport tot joc o exercici al aire lliure que tingui com a base o fonament el cultiu dels nostres múscles, per donar-los força, elasticitat i resistència. Dins d'aquesta definició són incomptables gairebé les variants existents, com també hi han moltes coses que'n diuen sports en lloc de dir-ne esbarjo o entreteniment, que fóra'l que millor els escauria,

per oblit de la segona part de la nostra deficiència, que és el més important.

Aixís, doncs, entren dins de la definició de sports les carreres a peu, a cavall, amb bicicleta i automòvil, les regates de tota mena, natació i excursionisme, ciclisme i casca, l'esgrima, el tir, el joc de pilota en mil variants (pilota vasca, futbol, tennis, cricket, croquet, push-ball, base-ball, basket-ball, golf, lacrosse, etc.), la boxe i la lluita, el patinatge, els sports atlètics en general, que tots en més o menys entren dins de la finalitat essència del principi sentat; però rebutgem francament com sports la pesca, colombofília, billar i tants altres que no persegueixen la millora del cos humà, ni allarguen la vida, ni desembracen el cervell, preparant-lo de pas per un treball cada dia superior.

En altres termes, podríem acceptar per sports tot aquell conjunt de moviments que sortint de lo que és purament instintiu en l'home, tenen per finalitat excitar o completar la seva vida fisiològica, perfeccionant la màquina humana per a que acumuli el màxim de perfeccions des de el punt de vista fisiològic.

Es aquest un treball absolutament necessari, perquè aixís com els irracionals instintivament mengen, caminen, nedan, etc., es a dir, satisfàn les seves necessitats físiques, nosaltres els som realment inferiors al néixer, car és per reflexió que tenim que valer-nos dels medis que Deu ha posat a la nostra mà per a fer el nostre camí en la vida.

Els savis de tot arreu han vingut a la conclusió de que'l nostre cos té tres ordres de facultats sobresortints: físiques, intel·lectuals i morals: i les posem en aquest ordre, no perquè sigui'l que generalment se segueix, sinó perquè creiem que és el que's mereixen per la seva importància. Tothom a casa nostra (i nosaltres no volem pas criticar-ho) se preocupa de perfeccionar els me-

dis d'assimilació de coneixements els més complexes i més antitètics, o es cuida d'infiltrar al nostre poble'ls principis fonamentals de la moral en tots els ordres; però ben pocs són els que recorden que l'home és en primer lloc una planta, que cal cuidar com a tal en tots els moments, proporcionant-li'ls medis de defensa i de conservació; que cal ensenyar-li a cada instant a viure físicament de la millor manera possible, abans de voler fer treballar el seu cor o el seu cervell, que al capdevall no són més que parts, més o menys importants, del seu organisme.

Cal, doncs, ensenyar l'home a usar de les seves facultats físiques abans de llençar-lo en altres terrenys i no solzament com a cosa essencial de la nostra vida, sinó cuidant de que no oblidí mai aquests principis, per evitar el desequilibri entre les diferents facultats del individu en totes les edats i en totes les èpoques.

Perxò tenim que cultivar en primer lloc, i per absoluta necessitat, la nostra part física, per a sapiguer usar les armes que tenim al nostre alcanç adquirint tots els perfeccionaments de que és susceptible la màquina humana.

Perquè'l cultiu de les nostres facultats físiques augmenta la nostra vitalitat activant la circulació de la sang, i dóna als múscles del nostre cos les condicions necessàries per a servir de defensa contra'ls milers d'agents exteriors que constantment treballen per la seva destrucció; dóna al individu força i resistència a la fatiga, posant-nos en condicions de superioritat sobre'ls que no se'n cuiden degudament; desvetlla de pas l'intel·ligència, al augmentar la nostra potencialitat, aixamplant el radi d'acció de la nostra vida, i activa totes les funcions vitals conservant el nostre cos en degut equilibri, o sigui proporcionant-li la salut, que és la base de la felicitat a que tots aspirem en aquest món.

Ademés el cultiu de les nostres facultats físiques descansa les demés, restablint un equilibri momentaniament perdut per un excés de treball mental, i finalment té una influència marcadíssima en la formació del caràcter, fent homes decidits, emprenedors i valents, que prenen en el món la posició de dominadors, en lloc de la de dominats.

JOIERIA * PLATERIA * RELLOTGERIA

CABRÉ

RAMBLA DEL CENTRE, N.º 30

Garantia absoluta en tots els objectes ♦ Economia en els preus

De tot això que se'n diu educació física, se n'han preocupat els homes en totes les èpoques conegudes, com a cosa absolutament necessària; i els rastres de les civilitzacions més antigues ens diuen ben eloquentment lo que's feia en aquest sentit a tot arreu del món i l'atenció i cures que mereixia en tots moments, fins haver arribat a assolir un grau de perfecció tal que avui dia encara'ns complavem en copiar mil coses de l'antigor.

Després d'un oblit en el món civilitzat de aquests principis apuntats, per una reacció natural contra'ls excessos d'un dia, hem vist com les races prepotents en una època s'han afeblit fins al punt de canviar absolutament la seva posició en el món, essent substituïdes per altres noves, que com barbres moderns s'han presentat amb nova savia, nova vida, que'ls ha donat la verdadera superioritat en tots els ordres.

Quan una raça ha arribat al cúmul del seu poder, ha oblidat lo que és el cultiu del cos, i altres pobles que podien semblar despreciables en un moment donat, o senzillament mitjanies incapaces de cap obra superior, han vingut a dominar-la per haver sapigut viure racionalment.

Són aquests principis, que molts tanquen els ulls per a donar a entendre que no són reals, els fonaments i l'argument principal per a que prediquem nosaltres l'educació física com a medi d'aixecar el nivell del nostre poble.

Ara bé: com deu fer-se aquesta educació física? Hi han dos camps perfectament delimitats fins avui dia: a una banda els que creuen que no hi hà educació física possible que no sigui per medi de la gimnàstica, que per un seguit de moviments sabiament definits i estudiats en tots els seus detalls, fan treballar absolutament tots els muscles del cos, tots els teixits del organisme, que aixís adquireixen el seu més alt grau de perfecció, per medi d'un treball que'n podríem dir de laboratori.

Per altra banda hi hà els preconitzadors d'obtenir el mateix resultat per medi de moviments lliures, que en conjunt se completen uns i altres, que donant una finalitat pràctica el exercici, venen a distreure el nostre cervell i de pas (i això potser és lo més essencial), donen una aplicació a cada un dels moviments, o sigui els sports.

Quin dels dos sistemes és el millor?

Fa molts anys que's discuteix aquesta qüestió, sense haver pogut aclarir-ho, però la nostra modesta opinió se decanta cap a recomenar l'estudi de la gimnàstica com a fonament, per a passar desseguit a la pràctica dels sports, procurant emprò seguir un criteri per a poguer buscar aquell conjunt que completi l'educació de les diferents parts del nostre cos.

Perque és racional que si solzament ens

dediquem, per exemple, al futbol, deixarem en segon terme'l busto i braços, caient en desequilibri; com si sols fessim esgrima, quedaria bona part del nostre cos sense'l degut treball que li ha de proporcionar totes les ventatges subsegüents.

Quin ha d'ésser el sistema ideal?

Per a nosaltres, recomanem sincerament que quan sigui'l moment de que'l noi al arribar a l'adolescència, apresos els rudimentaris principis de la vida, degui preparar-se seriament per entrar en la nostra societat, deu precedir o alternar amb tot altre treball, el cultiu de les seves facultats físiques. Es al gimnàs on deu posar els fonaments de la seva futura vida sportiva, aprenent d'una manera racional i pràctica, la raó dels moviments i a conèixer els propis muscles i la seva utilitat, de lo qual no podria pas prescindir-ne.

Però la gimnàstica, tot i considerant-la necessària, creiem de bona fe que no és pràcticament suficient per a lograr una perfecta educació física.

Es clar que no volem preconitzar l'abandono dels gimnasis, sinó que més aviat som partidaris de l'alteració dels exercicis rigurosos, metòdics i ordenats d'aitals llocs, amb jocs i sports de tota mena; sobretot desde que s'ha demostrat que'l tipo d'home d'excessiva musculatura, antiestètica molts cops, inútil en general i fins molesta per al mateix individu, no era l'ideal del atleta modern, car cal ser pràctic abans que tot i treure profit de tots els nostres actes i treballs de cada moment.

No creieu, d'entre vosaltres que m'escolteu, els més senzills, que serà més útil a sí mateix i a altres, l'home que sàpiga córrer, nedar, o bogar, anar a cavall i amb bicicleta o portar un automòvil, que'l que tingui tots els muscles del seu cos uniforme i perfectament desenrotllats però sense haverlos ensinistrat cap a una finalitat pràctica?

Aquesta és la raó que'ns fa preferir i propagar des de fa temps tota mena de sports, íntimament convençuts de que treballlem aixís en una obra de verdadera utilitat.

Per ço assitírem fa pocs dies amb verdader plaer a la glorificació d'un antic i estimat professor de gimnàstica, i sabeu lo que li retregueren deixebles incondicionals,

el que prova de debò'l seu ver talent? Que no solament era un ideal mestre de gimnàstica, sinó que havia sigut creador i propulsor de sports com el futbol, el rem, carreres a peu, la boxe, la lluita, l'excursionisme, etc., i això'l feia'l tipo complet i ideal d'un director del cultiu físic de la nostra joventut.

Però cal parlar-ne detalladament de les moltes raons que hi han per a que recomanem a tothom, joves i vells, homes i dones, la pràctica dels sports, encara que'l temps sigui curt i potser cansi la vostra atenció.

No és sols necessari ser equilibrat per a viure be, sinó que cal ser fort; la força ara com suara, individual i col·lectivament, és la raó suprema que resol totes les qüestions, de qualsevol ordre que siguin.

Si per un moment ens situem a uns quants milers d'anys enrera, veiem que les civilitzacions orientals representades en un moment donat per un poble, quan aquest, ja fós per cansament o pels seus vicis, perdía la seva força, era immediatament substituït per altre amb sang més jove, més potent, més fort; i aquesta suprema raó de la superposició d'uns pobles sobre'ls altres encara perdura i durarà indefinidament mentres el món sigui món.

Per ésser fort com a nació, cal ser-ne abans un a un, i aquesta força ha de tenir i té sempre com a fonament el cultiu de la educació física, la pràctica dels sports.

No volem arribar-nos fins als temps de Grecia i Roma que'ns donen proves indiscutibles, malgrat la gran distancia, de la veritat de les nostres afirmacions. Anem a buscar exemples del passat sigle, més fàcils de comprovar, i fixem-nos per un moment en l'origen de la gran preponderancia de les dugues grans nacionalitats que's disputen en tots els terrenys l'hegemonia mundial.

Fa solament uns 60 ó 70 anys, Anglaterra se trobava en un estat tant lamentable, que els seus homes més escullits se preocupaven solament de la raó d'una decadencia, (que amb tot i ser solament relativa), feia preveure un trist pervindre al gran Imperi. I sabeu el que solucionà'l problema, portant aquell país al primer lloc entre totes les na-

TUSELL GERMANS

Articles de Goma i de Celuloide

FÀBRICA: Font honrada, 3.

Botigues i Magatzems

CENTRAL: Fontanella, 20

SUCURSAL: Ronda Sant Pere, 12

SUCURSAL: Vila Vilá, 89.

cions? Una modesta institució, l'Escola de Rugby, que sots la direcció del gran Thomas Arnold, instaurà nous sistemes d'ensenyança, després adoptats a tot arreu, que tenien com a base la pràctica de sports, alternats amb els altres treballs; i amb aquesta arma a la mà'ls saxons han arribat a dominar en el món, conservant encare una raça vigorosa, emprenedora i del més alt nivell en tots els ordres, gracies al cuidat cultiu de les seves facultats físiques, que fa homes equilibrats i capaços de totes les més grans obres.

Y què direm dels alemanys?

Recordar la gran epopeia del Imperi, la guerra del 70, després de la qual Bismark deia davant dels mestres alemanys:— Vosaltres heu guanyat la guerra, fent ciutadans forts i valents, gracies als sports ensenyats a les escoles—i molt més tenir present les ensenyances d'aquella lluita, quan En Molke afirmava per altre banda, que l'educació integral del poble alemany i no les armes li havien donat la victòria.

En efecte, els soldats alemanys preparats pel seu sistema educatiu en el que hi entrava una gran quantitat de gimnàstica, foren capaços de totes les heroicitats, serenes i reflexives, i resistiren admirablement les fatigues de la guerra; mentres els francesos que no cuidaven la seva educació física, quedaren vençuts abans de lluitar, doncs en les marxes i contra-marxes quedaven en terra per falta de resistència, i les malalties sostreien grosses quantitats d'homes del seu exèrcit, que quan arribava el moment de prova no tenia ja prou energies per oposar als seus enemics.

Tant cert és això, que després d'estudiar els nostres veïns els medis de refer-se de la gran debàcle, acordaren introduir els sports a les escoles i fomentar el seu cultiu en totes les edats com a únic medi d'aixecar el nivell del seu poble.

I no'm deixarà mentir la Unió de les Societats Franceses de Sports Atlètics, que acaba de complir el 27 aniversari de la seva fundació, com de la dita fetxa arranquen molts treballs que nosaltres som els primers en admirar.

No volem tractar detalladament del alt nivell cultural, la força expansiva i l'invasió per tot el món dels nort americans, belgues i suïços, nacions que cuiden essencialment la seva cultura física; deixem de banda'ls suecs de grans virtuts qui descansen en els fonaments de les seves grans escoles dels muscles; no tractem de l'Italia,

i son ressorgiment mundial degut a la mateixa raó, que ha posat en primer lloc a les anteriorment citades i que de retop ens dona'l camí que nosaltres hem de seguir per arribar al nivell de les nacions més avançades; però no podem resistir a la temptació d'ocupar-nos un xic dels japonesos.

Tots ens quedarem admirats al veurer els tresors de resistència, de valentia, d'empenya formidable d'un poble que tothom havia despreciat fins llavors, i escatint les raons de tant gran superioritat que'ls donà la victòria, tothom s'enterà de que'l principal argument era la seva educació física que cuidaven d'una manera especialíssima; i la gimnàstica i els sports als col·legis, universitats i quarters, els havien donat tant real superioritat sobre'ls russos, que no se'n sabien encara avenir, molt temps després, com sorprés quedà'l món sencer el veure actuar una raça nova vigorisada d'una manera tant admirable.

Confirmant tot això, encara hem vist com búlgars i grecs han mostrat a la guerra que totjust acaba, unes energies formidables gracies als mateixos medis que ja hem citat, que'ls han fet guanyar sobre'ls turcs en plena decadència gracies també al oblit de la seva educació física, que ha aixecat a tantes nacions.

No volem dir amb el que precedeix que cal ser forts per usar de la nostra força, però sí que cal ser-ne per ésser respectats com a nació, i per això hi hà que cuidar sense remissió tot el que's refereix a les facultats físiques del nostre cos.

Ademés la fortalesa individual degudament equilibrada, produeix com a primera conseqüència la confiança en sí mateix, i aquest és un gran argument per emprendre la lluita per la vida. Cal anar pel món amb totes les armes, i si se'ns prova que un cervell clar pot actuar amb preferència, produint un treball superior i assegurant-se per endavant la victòria, fóra lògic que despreciessim ridículament un preciós element que tenim a la nostra mà?

Per raons de moralitat devem fer sports, perquè procurant aquests un empleu útil, agradable i honest, distreu al jovent de mil perills inevitables en la major part de casos. Doneu-los empleu a les hores del dia, que coneguin al mateix temps la fadiga, la sana fadiga del cos, que és una de les finalitats del exercici, i aixís a la nit buscaràn un merescut descans, tant més bò quan més ben guanyat, estalviant-los de pas el tergiversar l'ordre de la vida.

Un dia una persona de molta cultura me deia que'l jovent del seu país sols s'apassionava per estudis i sports abans dels vint anys i s'escandalitzava amb raó de les costums i converses dels nostres joves, que li feien preveure un trist pervindre per a nosaltres. I tenia tota la raó, encar que afortunadament d'això fa ja 10 anys i en aquest temps han canviat moltes coses.

També hem de fer sports des de el punt de vista d'ampliació de coneixements, especialment per ço que's refereix a l'higiene en general i, sobretot, a l'individual, punt aquest delicadíssim que'l cultiu dels sports ens ensenya a conèixer pràcticament, ço que no'ns han ensenyat a estimar a l'escola. Saber el verdader valor del sol, del aire i del aigua, factors indispensables a la nostra vida, empapar-nos de que és dolent per a la salut el fer excessos en el menjar i beure, de fumar i altres coses, aprendre a vestir-nos de una manera racional i a actuar d'una manera lògica des de el nostre punt de vista; conèixer encar que sigui superficialment les regles dels millors higienistes; tot això'ns fa conèixer la pràctica dels sports, contribuint aixís directa i indirectament a la conservació de la salut, la més gran fortuna que tenim a les mans i molts cops despreciem estúpida.

Per altra part és principi indiscutible que tota alternació de treballs vé a descansar certes facultats, restablint un equilibri momentaniament perdut, i si tenim present que la major part d'habitants de les grans urbs i en general de moltes viles i viletetes sofreixen d'un excès de treball mental, necessitem fer sport per equilibrar per aquest medi l'organisme, que aixís se refà d'un gasto potser excessiu i'ns torna al nostre centre d'equilibri.

La pràctica dels sports dona ademés clarretat de concepció i esperit de decisió en mil moments difícils de la vida i la verdadera valentia, per la confiança en les propies forces, que fa que en un moment donat portem a cap serenament actes que podrien semblar impossibles a qui no tingui la deguda preparació en els camps de sport, el que'ns permet ademés assolir el nostre objecte sense perill per a el nostre organisme.

Finalment, la pràctica dels sports, regularitzant l'empleu de les hores del dia, ens fa costums morals, i sobretot, produeix en ultim terme (i això és lo més important), el tipo d'home ideal, perfectament conscient de l'us apropiat a les seves cames, braços i punys, si convé, ben aplomat i amb el cap

ROYAL

• Cada tarda Tè-concert • Souper-concert a la sortida dels teatres •
RESTAURANT * Menú desde 5 pessetes

Rambla dels Estudis, núm. 8

El Saló més elegant de Barcelona per banquetes i lunchs

dret, que presenta un gros contrast amb el tipus (desgraciadament massa vulgar), d'home que camina com per força, movent-se sense ritme ni harmonia, els braços li cauen el llarc del cos, és mig geperut i per instint, gairebé sempre, covart.

Me direu potser: quin és el millor sport? quina escola deu seguir-se en la seva pràctica?

Són qüestions que no poden contestar-se concretament, perquè en principi tots els sports són bons i sols és defectuosa alguns cops la manera de practicar-los; i l'ordre està molt sovint supeditat a la pròpia constitució, però podem fer algunes indicacions que tal volta serveixin per orientar algun novici.

El punt de vista higiènic deu dominar com a raó primordial i en aquest sentit deuen preferir-se'ls sports al aire lliure i a plè dia, sobre'ls que's practiquen en llocs tancats, com la lluita, la boxe, l'esgrima, etc. Dins dels sports que se troben en aquestes condicions devem necessàriament fer d'algunes divisions imposades per les circumstàncies de lloc, que són: sports de terra i de mar.

Dins dels primers, els que sobresurten especialment per influir de debò en la formació del nostre caràcter, deuen ser els preferits, com per exemple, la boxe, el futbol, hockey i 'ls seus similars, el tennis, etc. Cal no despreciar els que tenen ademés una finalitat pràctica, ja sigui com a medi de locomoció, com la bicicleta, el cavall, el guiar, ja sigui cotxe o automòvil; ja com a defensa, com el bastó, l'ús d'armes, etc., però per sobre de tot cal buscar una alternació de sports variats, com hem indicat més amunt.

Els sports marítims són potser els ideals per convergir-hi en gairebé tots ells les qualitats essencials d'aire lliure, higiene i utilitat pràctica, i n'estem tant convençuts, que no hem mai comprés aquesta especie d'aversió al mar que tenen la nostra gent; no ja els de l'interior, que aquesta no existeix més que per desconeixement, si no fins la gent de costa, que, segons frase gràfica d'un mestre i amic, viuen d'esquena al mar, no aprofitant-se del bé de Deu de ventatges que'ns ofereix generosament.

Com a medis de locomoció en el mar, sols s'ha de donar preferència al gust o posició de cada un, car són igualment interessants el nedar, bogar i portar una vela o un motor, aixís com els sports que se'n deriven; i no volem parlar de les ventatges del contacte directe del nostre cos amb l'aigua, perquè no pretenem descobrir-les.

En quant al argument de pendre'l mar com a estada temporal, no volem dedicar un capítol a les excel·lències que hi reconeixen els que han après a conèixe'l, a lluitar-hi i a vèncel amb els propis medis. Es

aquest un tema que'ns apartaria del objecte d'aquesta reunió.

En quant a la segona pregunta, referent a l'escola ideal i a la fixació del conjunt de sports que arribin a fer una completa educació física, verdaderes autoritats mundials ens donen la qüestió perfectament resolta i nosaltres no farem més que seguir-les. Per a fer un noi robust i ben constituït, partint del aire lliure i major lleugeresa de roba, començarà per practicar el rem i la boxe, (i consti que parlem sempre com sport i no com a lluita), després que'l noi hagi practicat amb tota llibertat el córrer, saltar, enfilat-se i altres moviments purament instintius. El rem és reconegut com el sport mecànicament més complet, que'ns dóna resistència, disciplina i altres ventatges importantíssimes, i la boxe apart de donar firmesa al cos i un desenrotllo potser el més armònic, dóna l'alta ventatja de proporcionar la confiança en sí mateix, precisa noció de les pròpies forces i l'ensenyança de la graduació de l'esforç.

Passant per la natació, que és més aviat una necessitat imprescindible, al créixer el noi, farà la carrera a peu per petites dosis, per arribar al futbol, el joc viril per excel·lència, i anar a parar als 18 ó 19 anys el més aviat, als sports atlètics. D'aquí seguirà el cavall, si és que la seva posició no li ha permès fer-ho ja des de petit, alpinisme o excursionisme, el ciclisme i l'esgrima, que és el sport més refinat i que educa baix diferents punts de vista; i aixís arribarà a home amb una perfecta educació física per medi dels sports exclusivament.

Però per sobre de les raons retretes per a practicar els sports, hi hà en tots ells quelcom que'ns atrau especialment, que és un grós argument per dedicar-hi les nostres energies, apart del seu sentit educador, i aquest quelcom és l'aspecte de lluita que tenen tots ells. Aquesta lluita, que en uns cassos és contra els elements, com en l'excursionisme o els sports nàutics, i altre contra els animals, com en el guiar, muntar a cavall i altres, és en molts més, una lluita directa, concreta, precisa d'home a home, o d'un grup contra altre.

Això que és altament educatiu, ja que ens ensenya a dominar-nos en primer lloc, excita per altra banda la nostra acometivitat, el càlcul de tots els moments de la pràctica d'un

sport i és la millor escola del valor, de la valentia serena i reflexiva, que és el nostre ideal i la raó del sentit netament expansiu d'unes races contra d'altres.

La finalitat immediata d'un sport és un poderós excitant del més alt valor, i per sí sol explica la gran popularitat de sports com el futbol en primer terme, que tot perseguint el nostre millorament físic, ens fa treballar per assolir una victòria que és un bell ideal de tot sportsman. I això que passa en el futbol i el tennis, les carreres de tota mena, la boxe i la lluita, etc., etc., la finalitat immediata d'ésser o mostrar-nos superiors a uns contraris, és un esperó constant i la gran raó dels avenços que cada dia s'obtenen en tots els sports.

Per progressar és absolutament necessari midar les nostres forces amb els nostres veïns i companys, els de la comarca, regió i nació i fins traspasar les fronteres en busca de contraris que poguem creure superiors; que aixís és com se creix sportivament i s'arriba a aquell grau de perfeccionament que pot portar-nos a ser els millors de tot el món.

Això és lo que explica que molt sovint i malgrat els elements agombolats en les grans poblacions, els primers llocs corresponen a les secundaries, que en certa manera tenen ventatges de debò apreciables, venint a equilibrar aquesta mena de desigualtat aparent.

No més cal per això treballar amb constància, sense defalliment, i és segur que es pot arribar al ideal de perfecció.

Les raons apuntades expliquen el gran nombre de proves i concursos que tot sovint veiem celebrar-se entre dugues regions o nacions, que interessin a tothom d'una manera boja les més de les vegades i expliquen aixís mateix la gran raó de la restauració dels Jocs Olímpics de l'antiguetat, ara farà vint anys.

Aquests grandiosos aplecs de 2 a 3.000 atletes de tot el món que en lluita noble i pacífica serveixen per a provar la superioritat d'unes races sobre les altres, esperant a les vençudes d'un dia per a rependre la lluita amb millors elements, són l'ideal de tot ver sportsman i la concreció del nostre afany de volguer veurer-hi alternar la nostra nació en l'Olimpiada de 1916 a Berlin.

Com volem la nostra terra al davant de totes les nacions en tots els ordres, l'hi volem també des de el punt de vista olímpic,

Sastreria : LA EUROPEA : Plaça Sta. Agna, 24
i Capellans, 17.

:: ALTES NOVELTATS ::

d'entretemps i estiu de les més importants fàbriques

PERFECCIO :: ECONOMIA :: PREU FIXE

per a donar aixís també fe de vida del nostre reviscolament en aquest concert internacional, i per ço hem dedicat els nostres moments vagarosos, més que al millorament físic personal, a treballar per la propagació de la educació física i els sports; no com a finalitat, que tot desequilibri és pernicios, sinó com a medi el millor per a crear energies que impulsin a la gent catalana, en la multiplicitat dels seus aspectes, a intervenir en els afers mundials.

Per patriotisme, doncs, treballem pel millorament físic de la nostra joventut i no creiem haver perdut el temps des del començament de les nostres campanyes ara fa 15 anys, sinó que pel contrari ens declarem altament satisfets i cada dia més orgullosos de pertènixer a un poble que treballa pel verdader progrés en tots els ordres i va aixecant constantment al seu nivell individual i col·lectiu.

A aquesta gran obra hi caben tots, xics i grans, els grans nuclis sportius com els que comencen, com els d'aquí, i per ço vos animo a tots a treballar sense descans pel vostre millorament físic, base dels demés. Trebal·leu un dia i altre dia, pensant que en últim terme trebal·leu per la vostra patria, i procureu per tots els medis aixamplar cada dia més el vostre radi d'acció, que arribareu a fer obra trascendental sense adonar-vos-en.

Feu amb mí una crida a tots els homes de bona voluntat, per a que vinguin a prendre part a aquesta trascendental sardana dels impulsors del nostre poble, veniu-hi tots a treballar per nosaltres mateixos i els nostres descendents, i aixís la nostra terra no solament serà rica i plena, sinó forta, corporal i espiritualment, per a tornar a regir els destins del món.

He dit.

JOSEP ELIAS I JUNCOSA

La Estética y el Frío

Es innegable que el resfriado no sólo es causa de muchos males, sino además enemigo de la belleza. Todos los atractivos de una cara bonita desaparecen cuando el resfriado sofoca la cara, hincha y enrojece la nariz, apaga el brillo de los ojos y provoca un estornudeo continuo. Por esta razón las mujeres son propagandistas tan entusiastas de los Pellets del doctor Mackenzy, porque saben que siempre curan el peor resfriado en 24 horas. A las primeras tomas notará usted un alivio inmediato; cesarán el estornudeo, la sofocación, el lagrimeo, la pesadez de la cabeza, la destilación mucosa, sin necesidad de hacer cama ni de usar molestos sudoríficos. Los Pellets corrigen la tos, reblandeciendo el pecho y facilitando la expectoración. Caja Ptas. 1'50 en todas las farmacias.

El Teatre d'infants a l'Apolo?

«Uns 200 nois i noies d'Escoles Nacionals dels carrers del Carme, Hospital i Cera, assistiren el dijous 13 dels corrents, galantment invitats per l'empresa, a una representació donada en el teatre Apolo, representant-se un de tants dramas dolents, «El ladrón invencible».

Els que llegeixin aquestes ratlles, pensarán que això ha passat a qualsevol poble on els Mestres que acompanyaven als nens eren d'una mentalitat tant baixa, eren tant poc Mestres, que fruïnt de les delícies d'aquest drama detectivista, el trobaren natural i no s'esgarriaven amb el desenrotllament de l'obra, no sent capaços tampoc de recollir els nens i abandonar el teatre, o millor enterar-se abans, segons recomana la Pedagogia, de les representacions que dona una Empresa, que pensant no més en son negoci no té en compte el mal que fa a la mainada.

També els primers que hi anaren podien dir a sos companys les barbaritats d'aquests dramas detectivistes, immorals, on se fa una calurosa defensa de principis anarquistes i de desordre social. Res d'això; continuaren anant-hi.

I això,—fa pena i vergonya dir-ho,—ha passat a Barcelona, que té entre sos Mestres d'Escoles Nacionals bons pedagogs, que quan se'ls convida per a assistir a algú espectacle amb els nens, hi van primer ells, i si no hi troben res que pugui malmetre la feina educativa en les intel·ligències de la mainada encarregada a la seva educació i instrucció, hi acompanyen sos alumnes.

Però, en canvi, té la desgracia de haver-se-les amb altres, que no'n tenen res de Mestres, només l'alegria de fi de mes al cobrar la nòmina, als quals els hi seria molt convenient que la Superioritat els passés una comunicació, recordant-los sos devers i ordenant que amb la consignació del material es compressin una Pedagogia qualsevol, que a la més dolenta hi trobarien tots aquests principis educatius.

Sortosament, els nens d'aquestes Escoles eren prou mal educats per no escoltar gaire cosa del drama, i en aquest i únic cas, fou un gran bé per ells el no tenir educació.

MARTÍ SERRA

Novembre 1913.

† El Doctor Laguarda

El Bisbe de Barcelona doctor don Joan J. Laguarda ha estat cridat a la presència de Deu després de quatre anys d'apostolat ímprobe que ha desfet el seu cos minant-lo amb llarga malaltia.

El sacrifici ha sigut el fi de la seva vida i ha mort víctima de l'exercici del seu sagrat ministeri.

Una personalitat del món religiós amb qui parlarem un d'aquests dies de la gestió del doctor Laguarda a Barcelona, la resumia en els termes següents:

Feia poc temps que'ls incendis de la setmana tràgica havien destruït temples i convents.

L'Iglesia, a Barcelona, era cohibida i esparverats els seus fidels. La pressió de les horroroses i inoblidables jornades pesava en l'ambient, i tot vivia dintre d'un aire mesquí de por, de descoratjament i desil·lusió.

Faltava un esperit que ho reanimés tot, i el cap no hi era. Mort el cardenal Casañas, la religió estava a Barcelona sense pastor, i per això, al ser nomenat el doctor Laguarda per a ocupar la Seu vacant, al veure'l venir plè de joventut i d'entusiasmes s'aixecaren els esperits, animant-se, i la esperança que amb ell venia va poder-ho remeiar tot,

va donar vida a moltes coses que semblaven mortes.

La seva entrada a Barcelona fou una demostració palesa de la reacció de Barcelona catòlica, i fou encara més eloqüent aquella magna i formidable demostració del sentiment catòlic barceloní, que foren les festes de la canonització del Beat Josep Oriol, i la carrera triomfal de les seves relíquies pels carrers de la ciutat, que rendí un tribut com poques vegades se'n hagi rebut ofrena, honorant els barcelonins, encesos per l'entusiasme del seu Bisbe, al Sant i al compatriota.

I aquesta activitat del senyor Bisbe en reanimar-ho tot, fou veritablement prodigiosa.

De tots els llocs sants profanats arribaren veus de desconort que demanaven auxili.

Els convents enrunats, els temples incendiats, no podien redreçar-se damunt de les seves runes per manca de medis materials per a fer-ho.

Quasi tots anaven a ser abandonats; i a moltes de les necessitats proveí.

Prova evident de la seva providencia són, entre altres, la parroquia del Carme, aixecada en el lloc de les profanacions de la

Setmana Tràgica, i el col·legi centenari de Sant Antoni, que torna a ser el palau de la ensenyança que tantes generacions ha educat.

Proves ne són altres Col·legis i asils on s'educaven i hostatjaven els fills dels pobres que també han tornat a aixecar-se airoso i segueixen la seva tasca que benefactorament exercien abans de la cruenta setmana.

La Quinta Setmana Social que es celebrà bé principalment a la vida social de la seva diòcesi, i des dels primers dies del seu règim, es preocupà en gran manera de les qüestions socials que aleshores eren candents a Barcelona.

En algunes d'elles hi intervingué directament, i fou la concreció del seu pensament en la qüestió social, l'organització de la vida de la parroquia, dintre de la parroquia, amb les Juntes Parroquials, teixint una espessa xarxa que comprèn tot el bisbat.

La Quinta setmana Social que es celebrà en el Plau de Belles Arts fou l'expressió més gran dels seus entusiasmes per l'obra de regeneració social.

El seu desig de reconstitució del Catolicisme barceloní en tots els ordres, li feu emprendre obres tant grans com les dues darreres que ha portat a cap: el Congrés de la Música Sagrada, i el de l'Art Cristià.

El primer, d'èxit inenarrable, consagrà definitivament l'imperi de la Música digna dintre dels nostres temples, i dins d'ell el Bisbe oferí, plè d'entusiasme, el Seminari, per a Escola Superior del Cant Sagrat, i per a encaminar als joves futurs sacerdots al conreu de la música.

Els beneficis que aquest fet innoblidable portarà a la nostra patria, seràn incomptables el dia que la joventut sacerdotal, educada pel malhaurat Bisbe, estengui la seva acció fructífera per tots els indrets de la nostra diòcesi.

El Congrés de l'Art Cristià és tant recent que no caldría recordar-lo.

Tots hem estat testimonis del zel amb que el doctor Laguarda intervingué en els seus actes; de l'interès vivíssim amb que seguia totes les sessions; de la docilitat—que l'engrandia—acceptant lliçons de fills seus meritíssims, les opinions dels quals en matèries d'art feia seves.

De les promeses que, de no entorpir-les la mort haurien tingut prompta realització respecta al futur Musèu diocesà i la educació artística del joves seminaristes, fent del Seminari un casal de l'art, posant al costat de la seva notable Schola Cantorum un estol de inquisidors de l'art digne.

Del seu bell discurs de clausura, escrit en català i pensat en català, en el qual feu un acatament entusiàstic a la nostra ànima nacional, que beneia ell amb la seva autoritat pastoral.

Ha mort jove malhaurant-se un caràcter que hauria tingut jornos gloriosos.

Sorprenia la seva espontaneïtat en totes les coses, i l'energía en posar-les en pràctica realització quan les havia decidides.

El seu ardor i zel apostòlic el portaven a la pràctica en grau heròic de les virtuts més preuades.

Molts recorden quan plè de salut, en els dos primers anys del seu pontificat, recorria incansablement els barris obrers prodigant almoines als malalts; està en la memòria de tots l'entusiasme del poble quan se'l sorprenia anant a visitar un malalt abandonat de tots, o repartia consols i almoines als damnificats dels temporals del mar.

Els seu sacrifici en ares de l'amor dels seus fills espirituals, l'ha dut a la mort, quan tota la seva obra havia apropiat el Bisbe a les multituds, aixís com als grans; quan anava

sentint l'assimilació ràpida amb el pensar i el sentir de la veritable Catalunya, quan ja deia «seva» an aquesta terra nostra; quan les seves darreres paraules pronunciades en solemnitat pública suplicava a Deu en la darrera sessió del Congrés de l'Art Cristià:

«Beneïu aquest Congrés que han fet gran l'amor a la vostra glòria i l'amor a Catalunya», que al mateix temps eren la manifestació espontània del seu cor en aquells moments.

Els seus darrers mesos de vida, podrien ser resumits en aquestes paraules:

«Obrava per l'amor a la glòria de Deu i a la glòria de Catalunya.»

El millor Cafè és el torrefacte de **La estrella**.—Carme (Davant de Betlem).

Pascal i el temps present

(Continuació)

No menys interessant per la consciència contemporània és la marxa que segueix Pascal a l'aplicar aqueix mètode.

Jo distingeixo, en aquesta marxa, tres moments que proposaré designar pels mots de inducció científica, experiència religiosa i experiència viva.

El punt d'on parteix el físic Pascal, és un fet donat, el fet de la naturalesa humana, tal com existeix actualment. Aquest fet se presenta com a contenint en si elements lògicament contradictoris. L'home, d'una manera general i de qualsevol punt de vista que se'l miri, apareix a l'observador com un monstros conjunt de grandesa i de misèria.

I la contradicció és la raó d'ésser de la ciència. La columna de mercuri de Torricelli ens mostra la natura tenint, a la vegada, i no tenint pas l'horror del buit. Aquesta contradicció desapareix, si s'admet que la suspensió de la columna és deguda a l'existència i a l'acció d'una força exterior, de grandesa finita, com és la pesantor atmosfèrica.

De una fàisó anàlega, la contradicció que ofereix la naturalesa humana se desvaneix si s'admet que aquesta naturalesa, una en aparença, és en realitat doble; que participa de la naturalesa de Adam, pecador, i de la de Jesucrist, redemptor.

No obstant, la suspensió de la columna de mercuri proposada per Torricelli resta una simple hipòtesi, mentres no's realitzi l'experiència decisiva qui provarà que aquesta explicació és no solament suficient sinó necessària. L'experiència de Puy-de-Dôme omple aquesta llacuna, i converteix l'hipòtesi en llei.

D'una manera semblant, els datos de

la història religiosa exigeixen en fets reals les nocions de Adam i de Jesucrist, qui si ens atenem a la lògica, furneixen explicacions suficients dels fenòmens de la naturalesa humana.

No obstant, importa remarcar que hi hà una diferència profunda entre el resultat a què condueix, en l'ordre físic, la inducció científica a què ens condueix el nostre esforç per explicar la naturalesa humana. En física, és per un fet natural que s'expliquen fets naturals. En el punt que ens ocupa, al contrari, la naturalesa se troba explicada per principis sobrenaturals. La falta de Adam és la violació d'un manament diví, i la gràcia dispensada a l'home en virtut del sacrifici de Jesucrist, és com una part del mateix poder diví. Tal com som portats a considerar-lo, l'home ultrapassa infinitament l'home.

Doctrina extranya, que no pot ésser plenament justificada per l'empleu de procediments a aquells de les ciències de la natura.

En quin sentit Adam i Jesucrist són realitats? L'existència històrica en el passat és aquí insuficient. Car el que deuen significar aquestes paraules: Adam i Jesucrist, és un cert conflicte, una certa caiguda, així com una possibilitat de regeneració, inherent, actualment, a tota ànima humana. Aquesta condició, és efectivament la nostra?

A aquesta qüestió respon, en Pascal, lo que's pot anomenar l'experiència religiosa. Lliberau vostre cor dels objectes finits qui l'embaracen, i hi trobareu Deu. Aquest Deu no és pas un signe algebraic, una proposició, el Deu abstracte dels filòsofs: és el Deu viu de Abraham; de Jacob. Jo me'n era separat: ell

se m'ha tornat unir. Pare Just, el món no t'ha conegut, però jo t'he conegut. Consola't, diu Jesús, tu no me cercaries si no m'haguessis trobat. Jo pensava en tu en la meva agonia, jo he vessat per tu aquelles gotes de sang. Es cosa meva la teva conversió, jo't soc present, jo soc ton amic. Jesucrist! Jesucrist! que jamai en sia jo separat! Certesa! Alegria! Pau!

Certesa, en efecte, absoluta i indestructible, en el moment del rapte. Mes, bastarà aquesta certesa quan el rapte sia passat? *Non obliviscar sermones tuos*, aquest fou el darrer mot de Pascal conversant amb Deu. Reduït ara a aquesta recordança morta, puc jo encara, se demanava ell, convence'm que la unió sobrenatural és veritable, i que les seves manifestacions poden renèixer i perdurar? Puc jo convèncer els altres homes de la realitat del misteri de Jesús?

Descartes construí la seva metafísica per estendre a la deducció, condicionada pel record, la certesa, qui no's lliga immediatament més que a la intuïció? Del mateix modo, Pascal cerca una demostració capaç de garantir la estabilitat, la veritat universal d'aquesta relació de l'home a Deu, de que ha tingut, en certs moments privilegiats, la intuïció directa.

La troba en una mena d'experimentació impersonal, de la qual és l'objecte la vida humana.

L'home, en la seva condició natural, és incapaç de crear en si la certesa, l'alegria, la pau. Ell no és més que dupte, guerra intestina, feblesa, miseria irremediable. Però suposau que dins son cor vinga a establir-s'hi la fe cristiana. Ella li ensenya que el malestar que sofreix vé d'aquesta circumstancia, que la relació de subordinació de les potencies qui'l componen és intervertida.

L'home és còs, esperit i cor. En l'estat de coses actual, el còs i l'esperit dominen el cor. D'això es segueix que

aquest no disposa més que de bens passatgers, impropis per omplir la seva infinita capacitat. La doctrina cristiana ens ensenya que'l còs, l'esperit i el cor, constitueixen, realment, tres ordes de grandeses, però a condició que el còs sia subordinat a l'esperit, i aquest al cor, el qual sia dòcil envers Deu.

I així, mentres que els sistemes dels filòsofs, tal com l'estoïcisme o el pirronisme, no saben exaltar una facultat més que en detriment de les altres; la doctrina cristiana furneix el medi, no sols de mantenir intactes totes les potencies de l'ànima humana, sinó de donar a cascuna d'elles, amb la direcció i els principis que ella reclama, son més ric i ampli desenrotllo.

Això és qüestió d'experiència. «Vosaltres podeu molt bé,—diu Pascal,—experimentar si és ver ço que jo dic.» La vida humana, abisme de miseries mentres sols és regida per forces naturals; s'ordona i devé harmoniosa, gran i potent, quan és informada per la gràcia divina.

Tals són les sugestions, fecondíssimes sens dupte, que trobem en Pascal, en el que concerneix a la demanda de una conciliació entre la ciencia i la fe.

Sembla que Pascal ens ofereix igualment lliçons precioses tocant a la segona necessitat, sentida avui amb una vivacitat particular: la necessitat de perfeccionament interior.

Els homes preocupats de l'avenir de la religió consideren que aquesta, d'aquí en avant, no conservarà son imperi sobre'ls esperits cultivats si no apareix com una potencia irremplaçable de renovellament, d'ennobliment moral. I d'altra banda, qualsevol que reflexioni sobre les condicions socials i polítiques de la vida moderna, acaba per pensar que, havent desaparegut tota autoritat transcendent per fer lloc a una radical au-

tonomia dels individus, dels grupus, de la multitut, les lleis positives no seràn, en lo successiu, altra cosa que la emanació de les voluntats i de les tendències d'aquesta mateixa multitut. Però si els homes són dolents, com podria ésser bona llur obra? Es una banalitat el dir que la democràcia suposa, dins les ànimes, la preponderancia de l'amor del just, i del bé sobre l'egoïsme i sobre la força de l'instint.

De totes bandes, doncs, se sent la necessitat de treballar per millorar, no sols les condicions externes de la vida humana, sinó el mateix home, qui, en definitiva, se serveix d'aquestes condicions més bé que no és el producte d'elles.

Doncs, a aquesta segona necessitat del nostre temps, les doctrines i l'exemple de Pascal semblen encara respondre excel·lentment.

La reforma de l'home-interior, era l'objecte precís a que Pascal mirava. Feia poc cas dels actes isolats, els quals, per sublimes que se'ls suposi, no ultrapassen més que en apariència el poder ordinari de la naturalesa, puix que, en l'home natural, deuen ésser en algún modo compensats per temps de relaxament i de reculada corresponents. «El que pot la virtut d'un home no deu pas mesurar-se per sos esforços, sinó pel seu ordinari.» Sols una elevació essencial del nostre cor i de la nostra voluntat, font primera de nostres accions, pot produir un progrés veritable, constant i definitiu, en nostra conducta.

Referent a aquest particular, Pascal professa un principi molt digne de meditació, que no és altre, a sos ulls, que'l fons mateix de la religió.

Se pot concebre de dues maneres la determinació de la llei qui deu presidir a nostra conducta. Se pot, amb els pelagians, conformar nostre dever a l'idea

Editorial Ibèrica, Passeig de Gràcia, 62-BARCELONA

Obres completes

de l'Il·lm. Sr. Dr.

D. Josep Torras i Bages

Bisbe de Vich

Vuit grans volums de 400 a 500 planes cada un, amb paper luxós i refinadíssima impressió

Preu de l'obra:

Per subscripció, pagament a la bestreta

Rústega Ptes. 35
Tela 45

Acabat el temps de la subscripció l'obra valdrà

Rústega Ptes. 45
Tela » 55

que ens fem del nostre poder. Es la doctrina expressada per la fórmula vulgar: *nemo ultra posse tenetur*. En aquest cas, la perfecció de la voluntat humana consisteix en una perfecta adaptació i abdicació d'aquesta voluntat respecte de les coses.

Mes se pot també professar la màxima creure i us embrutirà. Paraula sovint mal compresa. Algunes línies més amunt, Pascal ha escrit: «Apreneu al menys vostra impotència per creure, ja que la raó us hi porta, i, no obstant, no ho podeu.» No's tracta aquí, com se sent a dir, d'embrutir la raó, puix que aquesta, segons Pascal, ens porta a creure, sinó que's tracta de domptar les passions, les quals són els veritables obstacles, i sobre els que la raó, per sí sola, no té domini. Se tracta de restablir dins l'esperit, entossudit dins una falsa ciencia sota la influencia de l'orgull, aquella confiança ingenua de l'infant, a la que han estat promesos els dons del Pare. Pascal, nosaltres ho sabem, judica dolent que les coses bones s'anomenin grans, altes, sublimes. Això ho perd tot, diu ell. Ell voldria anomenar-les baixes, comuns, familiars.

I la pràctica acomoda la màquina, la fa dòcil, i, al mateix temps, afranqueix l'ànima de son imperi. D'aquesta manera pot ajudar a destruir les passions. Hi hà per modificar el cor de l'home, un conjunt de medis exteriors i físics, que, emprats judiciosament, tenen una eficàcia certa.

El segon mètode concerneix a l'intel·ligència. Fent d'aquesta un ús convenient, no sols se suprimeixen obstacles, sinó que s'ofereixen a l'ànima raons de modificar-se. El principi que deu regoneix l'intel·ligència per poder exercir sobre'l cor una acció saludable, és la desproporció que existeix entre la seva capacitat de conèixer i l'amplaria del ser que ella se proposa comprendre. Es per demés que s'infla: el ser la ultrapassa. Es per això que la intel·ligència no sabria contentar-se dels principis que ella pot establir pels seus raonaments limitats. Li caldrien, per atènyer les causes primeres de les coses matei-

xes, demostracions infinites que no pot concebre. Cal que, regoneixent la seva extensió i els seus límits, l'intel·ligència suspenga ses deduccions a intuïcions, en certa manera immediates, de les quals ella mateixa no és capaç, però que'l cor li ofereix.

Resta un terç mètode, sense el qual, a dir ver, els dos primers serien incerts i ineficaços: el que concerneix a la modificació directa del mateix cor. El cor és fet per unir-se a Deu, es a dir, a la veritat i al bé. Mes sa tendència actualment natural és de pendre's a ell mateix per fi. Com triomfarà de l'enemic que porta en sí? Renunciant-se, donant-se. «Ofereix-se per les humiliacions a les inspiracions, qui soles poden fer el veritable i salutable efecte»: tal és el secret. Al qui's despulla de l'ambició de bastar-se, per fer-se humilment el col·laborador de Deu, dona Deu la seva ajuda i qualque cosa de son poder. I l'ani-

ma, allavores, és veritablement transformada, puix que és en la regió d'ella mateixa on ella ha la rel del ser, que és modificada.

Així és com, sobre la qüestió del perfeccionament interior, igual que sobre la de la conciliació de la ciencia i la fe, veiem avançar-se Pascal a nostres necessitats presents i ajudar-nos a satisfèr-les.

I, si entràvem en detalls, què de doctrines i de pensaments pascalians no trobaríem, que ens importa meditar per nostre propi compte!

Renunciem a dur envant en aquest sentit el nostre examen; però no podem deixar de demanar-vos si les doctrines de Pascal responen de tot punt al nostre estat d'esperit, o si, per alguns costats, no semblen demanar reserves importants.

EMILE BOUÏROUX

(Acabarà)

El Revisor

Comèdia en cinc actes, de Nicolai V. Gogol

(Continuació)

ESCENA III

Anna Andreievna i Maria Antonovna.

ANNA.—Ara, nena, hem de pensar una mica en arrear-nos. Mira que és un galant de la capital. Déu ens en guard que ens trobés alguna cosa per fer-ne mofa. Jo t'aconsellaria que et possessis el vestit blau dels petits falbalans.

MARIA.—Ex, mamà, el blau! Això sí que no! La senyoreta Tiapkin-Liapkin en duu ún de blau i la filla de Zemlianika també ún de blau. Més aviat em posaré el de color de rosa.

ANNA.—El de color de rosa!... Ah! és veritat que només ho dius per fer contrast. Serà molt millor per tu, perquè jo em vull posar el de color de palla. El color de palla és la meva il·lusió.

MARIA.—Ai no, mamà, no te'l posis pas. El color de palla no t'escau.

ANNA.—El color de palla no m'escau?

MARIA.—No gens. M'hi jugo el que voldràs, que no t'escau. Pel color de palla calen uns ulls foscos.

ANNA.—Ara veieu! Com si els meus ulls no en fossin de foscos! Foscos que no en poden ser més. Quines bajanades embolica aquesta! Com no foren foscos si quan em faig tirar les cartes sempre em surt sóta de bastos?

MARIA.—Ai no, mamà, que més aviat ets sóta de cor!

ANNA.—Absurde, completament absurde! Mai he estat sóta de cor! (Se'n va corrents amb Maria Andreievna i se la sent parlar darrera l'escena.) Sóta de cor! Quines fantasies li passen! Sóta de cor! Deu ho sab què! (Així que són eixides s'obre la porta i Mixka, tot escombrant, engega les escombreries adins. Per una altra porta entra Ossip amb el bagatge sobre'l cap.)

ESCENA IV

Mixka i Ossip

OSSIP.—A ón ho porto?

MIXKA.—Aquí, onclet, aquí.

OSSIP.—Espera't, deixa'm descansar una mica abans. Ai quina vida tant dura! Quan el ventre és buit, qualsevol feix és una càrrega.

MIXKA.—I què, oncle, el general vindrà aviat.

OSSIP.—Quin general?

MIXKA.—Ai ai, el vostre senyor.

OSSIP.—El meu senyor? Quin general és?

MIXKA.—No és general, doncs?

OSSIP.—General—sí! Però un general de una altra mena.

MIXKA.—Es més o menys que un general de debò?

OSSIP.—Més.

MIXKA.—Ara teniu! No ha estat pas sense raó tant d'enrenou.

OSSIP.—Escolta, menut: veig que ets un minyó espavilat,—arranja quelcom per dinar.

MIXKA.—Per Vos, oncle, no hi ha res a punt encara. Menjars ordinaris no us els menjaríeu, però quan el vostre senyor s'asseurà a taula, aleshores a Vos us donarem dels plats d'ell mateixos.

OSSIP.—Ja, ja; i de menjar ordinari quins ne teniu?

MIXKA.—Cols, paparotes i pastissos!

OSSIP.—No hi fa res, entre l'un i l'altre ens ho empassarem tot. Però portem el bagatge de primer. Hi ha cap altra porta?

MIXKA.—Sí. (Ambdós porten el bagatge a la cambra del costat.)

ESCENA V

Policies obren els dos batants de la porta. Entra Chlestakov; darrera d'ell el Batlle, després el Curador de l'hospital, l'Inspector d'escoles, Dobtwiniski, i Bobtwiniski amb un emplastre sobre'l nas. El Batlle senyala als policies un trocet de paper sobre'l trespol; els policies hi corren, empentejant-se apressats.

CHLESTAKOV.—Assenyalades institucions! Em plau molt que ensenyeu als viatgers tot el que la ciutat té digne de veure's. A les altres ciutats no m'han ensenyat res.

BATLLE.—A les altres ciutats, goso fer-vos remarcar, que els batlles i funcionaris es desvetllen més per l'interès propi, podríem dir-ho així; i aquí, podem dir que no tenim altre pensament, que amb el bon ordre i la vigilància merèixer la inestimable atenció del governament.

CHLESTAKOV.—L'esmorzar era molt bo. He menjat fins atipar-me'n. Per ventura cada dia feu el mateix esmorzar?

BATLLE.—Expressament per un hoste tant agradós.

CHLESTAKOV.—Amo menjar bé. Per això vivim, per collir les flors del plaer. Com se'n diu d'aquell peix?

CURADOR DE L'HOSPITAL (corrent-hi).—peixpal, senyor.

CHLESTAKOV.—Molt saborós. A ón és que hem esmorzat? A la casa dels malalts?

CURADOR DE L'HOSPITAL.—Com ne volgueu dir: a l'hospital.

CHLESTAKOV.—Sí, sí, ara me'n recordo que hi havien llits. I els malalts es són guarits? Em sembla que no n'hi havien gaires.

CURADOR DE L'HOSPITAL.—No n'hi resten pas més de deu; els altres tots són guarits. Sempre està tot tant ben arranjat, i amb tant d'ordre. Sort d'això D'ençà que jo en sóc el curador—és un fet i us semblarà inversemblant—tots es posen bons com a mosques. Apenes el malalt ha entrat a l'hospital, ja totseguit el tenim sa i aixeric; i això gracies no tant als medicaments com a la netedat i bon ordre.

BATLLE.—Quins trenca caps són els deures qui es carreguen a l'esquena del Batlle! Go saria informar-vos-en?... Tanta munió de desficiis només pels bons costums, i eis adobs i els amilloraments... En un mot, l'home de més seny s'hi veuria en un embolic—però, gracies a Deu, tot camina en bon ordre. Un altre batlle, és clar, curaria del seu profit; però creieu-me, fins quan me colgo per dormir, t'hora penso: Déu meu, Senyor, de quina manera m'ho arranjarà, que el Govern s'adonés del meu zel i fós content de mi?... Si mai m'ho recompensarà o no—això depèn del seu voler,—però jo al menysestic tranquil dins el meu cor. Quan a la ciutat tot està en ordre, els carrers escombrats, els presos ben aconduïts, els ebris no són gaires... què més desitjaria? Com hi ha Deu, ni vull cap mena d'honors! Es clar que són un esquer seductor, però acompanyats amb la virtut, tot és pols i vanitat de vanitats.

CURADOR DE L'HOSPITAL (apart).—Mireu el

vagabunde, amb quina eloqüència pinta! Deu me l'hagués donat aqueix talent!

CHLESTAKOV.—Teniu raó. Confesso que jo també amo de tant en tant filosofar: unes vegades en prosa, i altres vegades fins en brolla algún verset i tot.

BOBTXINSKI (a Dobtwiniski).—Que just, que just ho diu tot, Piotr Ivanovitz! Quina observació... prou es veu les diverses ciències que duu apreses.

CHLESTAKOV.—Digueu-me, us ho prec, quines diversions teniu, que us diré, alguna societat on per exemple s'hi jugués una mica a cartes?

BATLLE (apart).—Ei, caríssim, ja veig a ón assesteu! (Fort.) Deu ens en guart! Aquí ni el nom se'n coneix de tals societats. Jo no he agafat mai una carta; ni solament sé com s'hi juga. Mai les he pogudes mirar amb tranquil·litat, només que se m'escaigui veure per exemple un rei d'oros o quelcom semblant, m'assalta totseguit un fàstic, que, amb perdó sigui dit, he d'escupir. Una vegada, no sé com esdevingué, que per divertir uns infants, vaig fer-los un castell de cartes—i després tota la nit vinga somniar cartes, les maleïdes. Deixem ho estar! No sé com és possible perdre un temps tant preciós amb coses tant abominables.

INSPECTOR D'ESCOLES (apart).—I ahir l'in-noble em saquejava de cent rubles!

BATLLE.—Jo trobo molt més plaer despenent aquest temps en bé de la patria.

CHLESTAKOV.—Sí... no... però veieu... tot depèn del cantó des d'on se miren les coses. Si per exemple voleu guanyar quan no teniu cap trumfo a les mans... aleshores sí, és clar... Però no digueu que de tant en tant és molt avinent jugar una estona.

(Seguirà.)

Trad. C. R. B.

Informació

En el Col·legi d'Advocats

Diuenge es celebrà una senzilla festa inaugural a la sala d'actes del Col·legi d'Advocats, i amb tal motiu s'aplegaren a l'entorn del gloriós llibre dels «Usatges», col·locat en el lloc d'honor que li pertany, gran nombre d'advocats presidits pel degà senyor Brocà, a qui acompanyaven en la presiden-

cia els senyors president de l'Audiència Territorial, senyor Serantes; de la Provincial, senyor Català; fiscal, senyor Ribes; canonge doctor Bruguera, delegat del bisbe; senyor Bartrina, de la Diputació i senyor Vallet, de l'Ajuntament.

Es tractava de dotar la biblioteca del Col·legi d'una secció especial per al Dret Catalunya. A més d'ésser un homenatge a Cata-

== EMPRESA DE POMPES FÚNEBRES ==

LA EGIPCIA

SOCIETAT ANÒNIMA

La més important d'Espanya—20 sucursals amb telèfon-Central; Pelayo, 44, telèf. 1,113 ♦ Economia. Veritat en els preus

Important: La Egipcia es la única funeraria que posseeix Cambra de Desinfecció, no servint cap artefacte que no sia previament desinfectat.—NOTA: Acurat i ràpid servei tant a la Capital

lunya, constitueix una font inagotable de elements d'estudi, que indubtablement ha de donar copiosos i excel·lents resultats.

El secretari senyor Serrahima llegí els acords de la Directiva referents al particular; parlà el senyor Brocà, i dedicà les primeres paraules a la memòria d'En Duràn i Bas que fa 26 anys inaugurà el local actual del Col·legi i començà d'impulsar la extensió de la biblioteca, aleshores petita i avui d'importància excepcional a lo que hi ha contribuït d'una manera notable el doctor Torras i Bages, bisbe de Vich, com també la casa Reial i els Estats estrangers des de Rússia fins a la darrera República d'Amèrica.

Esmenta, entre els donants de llibres, a don Eduard Toda, qui ha remès una notable col·lecció anglesa i ha anunciat altres envíes.

La biblioteca és del Col·legi però està a disposició de tothom, especialment dels estudiants que acuden en gran nombre.

En dos anys hi han assistit més de 21.000 consultants; aquesta xifra és la més eloqüent clarícia.

Sobre de la taula—diu el senyor Brocà—hi hà l'exemplar de les Constitucions de Catalunya, editat gràcies a la cooperació de la Diputació i de l'Ajuntament, hi hà també el catàleg d'articles substancials publicats a les revistes jurídiques arxivades a la biblioteca; hi hà altres catàlegs no menys interessants.

S'ha pogut adquirir varies edicions i tra-

duccions del gloriosíssim llibre català del Consolat de Mar, i està en camí una traducció anglesa existent a l'àlbum rallat britànic i enviat pel senyor Toda. A pesar de la primàcia que Anglaterra vol tenir en el marítim, no pogué menys de rendir homenatge al dret marítim català.

Els buits que hi hà en la biblioteca jurídica catalana és precís que els omplin els nostres juriconsults, dedicant-se als grans estudis, és precís seguir les petjades d'En Joan de Deu Trías i Giró, que tant alt ha posat amb sos treballs el nom del Col·legi de Barcelona en el Congrés de Dret Internacional.

Finalment, amb algunes lleugeres clariícies indica la magnitud de la tasca començada i lo molt lluny que's pot arribar pel camí emprés.

Després el senyor Bofill i Matas llegí part d'una interessant memòria, escrita en català, del senyor Anguera (Josep O.)

Per l'obra d'En Joaquim Torres-García

«Les Arts i els Artistes», a la Diputació Provincial de Barcelona.

Excel·lentíssim senyor President de la Diputació de Barcelona:

«Els que sotscriuen tenen l'honor de presentar-vos el següent missatge, en el qual us exposen la protesta iniciada per la societat

«Les Arts i els Artistes», esperant que l'acullireu amb la reconeguda benevolència.

»La societat «Les Arts i els Artistes», formada pels senyors Josep Clarà, L. Nogués, J. Colom, R. Canals, E. Monegal, B. Mallol, F. Vayreda, J. Mir, F. Labarta, F. Elías, I. Pascual, F. d'A. Galí i D. Carles, que no està afiliada a cap escola i que no té altre criteri per a judicar les obres artístiques que la quantitat de bellesa que contenen, davant de la campanya contra les pintures al fresc amb les quals el senyor Torres-García decora el saló de Sant Jordi, ha acordat protestar demanant que's tracti amb la consideració i respecte que un artista com el senyor Torres García mereix per l'emoció i talent amb què treballa.

»Les obres que posseeixin una quantitat de bellesa seràn defensades per «Les Arts i els Artistes», prescindint de la escola a què pertanyin, i sols la manca d'aquesta condició farà que també, sense distinció d'escola, combati les obres que vulguin substituir a les que n'estàn dotades.

»Establir aquesta diferència entre les unes i les altres i no defensar tendències determinades és l'objecte de «Les Arts i els Artistes».

»D. G. a V. E. la vida molts anys per a la marxa progressiva de l'Art de la nostra terra.

»Barcelona, 2 de Desembre de 1913.

»El president, R. Canals. — El secretari, Domingo Carles.»

— Camisería
i Corbateria

— Boquería-32

:: BARCELONA ::

ESPECIALITAT —
en CAMISES a MIDA

GRAN BARATURA
— de PREUS

AIGUES MINERALS NATURALS

de la

SOCIETAT ANÓNIMA

VICHY CATALÁN

Aigues hipertermals, de temperatura 60°, alcalines, bicarbonat-sòdiques. Sense rival pel **reumatisme**, la **diabetes** i les afeccions del **estómac**, **fetge**, **melsa**. Aquestes aigues, de reputació universal, no mes es venen embotellades i les botelles duen tots els distintius ab el nom de la **Societat Anònima Vichy Catalán**. Cridem la atenció dels consumidors, i molt particularment dels malalts, per tal que no es deixin sorprendre admitint com idèntiques a les nostres aigues d'altres **artificials** que s'ofereixen en aquest mercat amb noms de **fonts imaginaries** que no mes son marques de fàbrica i no **fonts de origen**.

DE VENTA A TOTES PARTS

Administració: RAMBLA de les FLORS - 18-ent.º

VIUDA DE JOSEP RIBAS

MOBILIARIS DE LUXE
EN ESTILS CLÁSSICS I MODERNS

INTERIORS COMPLETS

SECCIÓ COMERCIAL
MOBILIARIS
EXTRAORDINARIAMENT BARATOS

METAL-LISTERIA * LÁMPARAS

OBJECTES D'ART

PARQUETS PLEGABLES (PATENTATS)

Despatx: Plaça de Catalunya, 7
Magatzems i Obradors: Consell de Cent, núm. 327

LA HISPANO SUIÇA

Fàbrica de Automòbils Espanyola

Obradors a Barcelona:
Carretera de Ribas, 279
(SAGRERA)
Telèfon 8.250

Telegrames i Telefonemes
Automòbils - BARCELONA

Sucursal a França:
Levallois Perret
(PARIS)

Chassis de turisme de 12/15, 15/20, 30/40 y 45 HP. Els mes ràpits i els mes econòmics de essència neumàtics.

Chassis per ómnibus i camions, 15/20 y 30/40 HP. Pera transport de passatgers, servei de col·legis i d'hotels i ambulancies sanitaris.

Per transports de 1 1/2 i de 3 tonelades i servei de correus.

Grupes marins, de 6, 15 i 30 HP.

Per canots de recreu, transports de passatgers, serveis de pràctics de ports salvament de nàufregs i auxiliars de barco de pesca.

Obra nova

(Publicació de la Lliga Regionalista)

LES MANCOMUNITATS

Antecedents

La Mancomunitat Catalana
Lley de Mancomunitats

Preu: 50 cèntims

De venda en les llibrerías y quioscs

AGUA

MINERO : MEDICINAL
NATURAL : PURGANTE

RUBINAT-LLORACH

Recomendada por las Academias de Medicina de Paris y Barcelona, etc., etc.

DIPLOMAS Y MEDALLAS DE ORO

PURGANTE SIN RIVAL EN EL MUNDO

Combate eficazmente la constipación pertinaz del vientre, infartos crónicos del hígado y bazo, obstrucciones viscerales, desórdenes funcionales del estómago e intestinos, calenturas, depósitos biliosos, calenturas tifoideas, congestiones cerebrales, afecciones herpéticas, fiebre amarilla, escrófulas, obesidad (gordura); NO EXIGE REGIMEN NINGUNO.—Como garantía de legitimidad, xigir siempre en cada frasco la firma y rúbrica del **Dr. Llorach**, con el esudo encarnado y etiqueta amarilla. Desconfiar de imitaciones y substituciones.

— VÉNDESE EN FARMACIAS, DROGUERÍAS Y DEPÓSITOS DE AGUAS MINERALES —
Administración: Calle Cortes, 648 • BARCELONA

Madre debe estar en su casa sin una botella de agua Rubinat - Llorach